

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-04-74-AR73.4

Datum: 6. februar 2007.

Original: engleski

PRED ŽALBENIM VIJEĆEM

U sastavu:

**sudija Fausto Pocar, predsjedavajući
sudija Mohamed Shahabuddeen
sudija Mehmet Güney
sudija Andrésia Vaz
sudija Wolfgang Schomburg**

Sekretar:

g. Hans Holthuis

Odluka od:

6. februara 2007.

TUŽILAC

protiv

**Jadranka PRLIĆA
Brune STOJICA
Slobodana PRALJKA
Milivoja PETKOVIĆA
Valentina ĆORIĆA
Berislava PUŠIĆA**

**ODLUKA PO ŽALBI TUŽILAŠTVA U VEZI S ODLUKOM PRETRESNOG
VIJEĆA O SKRAĆIVANJU VREMENA ZA IZVOĐENJE DOKAZA TUŽILAŠTVA**

Tužilaštvo:

g. Kenneth Scott
g. Daryl Mundis
gđa Christine Dahl

Odbrana:

g. Michael Karnavas i gđa Suzana Tomanović za Jadranka Prlića
gđa Senka Nožica i g. Peter Murphy za Brunu Stojića
g. Božidar Kovačić i gđa Nika Pinter za Slobodana Praljka
gđa Vesna Alaburić za Milivoja Petkovića
gđa Dijana Tomašegović-Tomić i g. Dražen Plavec za Valentina Ćorića
g. Fahrudin Ibrišimović i g. Roger Sahota za Berislava Pušića

Prijevod

1. Žalbeno vijeće Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Žalbeno vijeće, odnosno Međunarodni sud) rješava po "Žalbi tužilaštva na odluku Pretresnog vijeća od 13. novembra 2006. kojom se skraćuje vrijeme za izvođenje dokaza tužilaštva" (dalje u tekstu: Interlokutorna žalba), koju je 30. novembra 2006. dostavilo tužilaštvo.

I. PROCEDURALNI KONTEKST

2. Dana 13. novembra 2006. Pretresno vijeće III je donijelo "Odluku o prihvatanju novih mjera u cilju okončanja suđenja u razumnom roku" (dalje u tekstu: Pobjana odluka),¹ kojom je odlučeno, između ostalog, da se broj sati odobrenih tužilaštvu za izvođenje dokaza na suđenju u predmetu *Prlić i drugi* smanji za 107 sati.² Pretresno vijeće je na osnovu članova 20 i 21 Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut) i pravila 54 i 90(F) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik) odlučilo da svoju raniju "Revidiranu verziju odluke kojom se usvajaju smjernice za vođenje pretresnog postupka" (dalje u tekstu: Odluka o usvajanju smjernica) od 28. aprila 2006.³ izmijeni tako što će preostalih 297 sati koji su odobreni tužilaštvu (od ukupno 400 odobrenih sati) svesti na 190 sati, počevši od 13. novembra 2006.⁴

3. Dana 23. novembra 2006. Pretresno vijeće je odobrilo zahtjev tužilaštva na osnovu pravila 73(C) Pravilnika za odobrenje za ulaganje žalbe na Pobjanu odluku,⁵ a 30. novembra 2006. tužilaštvo je dostavilo svoju Interlokutornu žalbu.

4. Dana 11. decembra 2006, branioci Jadranka Prlića, Slobodana Praljka i Berislava Pušića (dalje u tekstu: optuženi) dostavili su Zajednički odgovor (dalje u tekstu: Zajednički odgovor u predmetu *Prlić i drugi*),⁶ kojim podržavaju žalbu tužilaštva na skraćivanje vremena

¹ *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-T, Odluka o prihvatanju novih mjera u cilju okončanja suđenja u razumnom roku, 13. novembar 2006.

² Pobjana odluka, par. 19-20.

³ *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-PT, Revidirana verzija odluke kojom se usvajaju smjernice za vođenje pretresnog postupka, 28. april 2006.

⁴ Pobjana odluka, par. 20, str. 10.

⁵ T. 10678-10681, 23. novembar 2006.

⁶ *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR73.4, Zajednički odgovor odbrane Jadranka Prlića, Slobodana Praljka i Berislava Pušića na žalbu tužilaštva na odluku Pretresnog vijeća od 13. novembra 2006. kojom se skraćuje vrijeme za izvođenje dokaza tužilaštva, 11. decembar 2006.

Prijevod

koje mu je preostalo za izvođenje dokaza.⁷ U Zajedničkom odgovoru u predmetu *Prlić i drugi*, međutim, osporava se procjena tužilaštva o vlastitoj efikasnosti i saradnji s Pretresnim vijećem; odbacuju se prijedlozi koje ono iznosi u cilju ubrzanja suđenja; i pridružuje se Pretresnom vijeću u pozivu tužilaštvu da razmotri mogućnost smanjivanja obima Optužnice ili skraćivanja obima svojih dokaza.⁸

5. Dana 11. decembra 2006. braniteljica Milivoja Petkovića dostavila je "Odgovor odbrane Milivoja Petkovića na žalbu tužilaštva na odluku Pretresnog vijeća od 13. novembra 2006. kojom se skraćuje vrijeme za izvođenje dokaza tužilaštva" (dalje u tekstu: Petkovićev odgovor), kojim se podržava žalba tužilaštva na skraćivanje vremena za izvođenje njegovih dokaza u Pobijanoj odluci.⁹ Petkovićev odgovor takođe podržava prijedloge Pretresnog vijeća za poboljšanje efikasnosti tužilaštva i njegov poziv tužilaštvu da razmotri mogućnost smanjivanja obima Optužnice.¹⁰

6. Dana 13. decembra 2006. branioci Brune Stojića i Valentina Ćorića dostavili su "Podnesak o pridruživanju optuženih Stojića i Ćorića Zajedničkom odgovoru odbrane Jadranka Prlića, Slobodana Praljka i Berislava Pušića žalbi tužilaštva na odluku Pretresnog vijeća od 13. novembra 2006. kojom se skraćuje vrijeme za izvođenje dokaza tužilaštva" pridružujući se Zajedničkom odgovoru u predmetu *Prlić i drugi* i usvajajući ga.

7. Dana 14. decembra 2006, tužilaštvo je dostavilo "Repliku tužilaštva na odgovore odbrane na žalbu tužilaštva na odluku Pretresnog vijeća od 13. novembra 2006. kojom se skraćuje vrijeme za izvođenje dokaza tužilaštva" (dalje u tekstu: Replika tužilaštva).

II. STANDARD PREISPITIVANJA

8. U sudskoj praksi Međunarodnog suda ustaljeno je da pretresna vijeća po svom nahodjenju uređuju vođenje pretresa.¹¹ Odluka Pretresnog vijeća u ovom predmetu da skрати

⁷ Zajednički odgovor u predmetu *Prlić i drugi*, par. 2, 21, *Vidi takođe* par. 3-7.

⁸ *Ibid.*, par. 2, 21. *Vidi takođe* par. 8-20.

⁹ Petkovićev odgovor, par. 5.

¹⁰ *Ibid.*, par. 4.

¹¹ *Tužilac protiv Jadranka Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR73.2, Odluka po interlokutornoj žalbi odbrane na usmenu odluku Pretresnog vijeća od 8. maja 2006. o unakrsnom ispitivanju odbrane i po zahtjevu udruženja branilaca da mu se odobri podnošenje podneska *amicus curiae*, 4. juli 2006. (dalje u tekstu: Odluka o unakrsnom ispitivanju u predmetu *Prlić*), str. 3; *Tužilac protiv Zdravka Tolimira i drugih*, predmet br. IT-04-80-AR73.1, Odluka po interlokutornoj žalbi Radivoja Miletića na odluku Pretresnog vijeća o spajanju

Prijevod

vrijeme odobreno tužilaštvu za izvođenje dokaza predstavljala je diskrecionu odluku kojoj Žalbeno vijeće pristupa s uvažavanjem. To uvažavanje zasniva se na činjenici da Žalbeno vijeće poštuje "direktna saznanja Pretresnog veća o svakodnevnom postupanju strana u postupku i praktičnim zahtevima predmeta".¹² Razmatranje Žalbenog veća stoga se ograničava na utvrđivanje da li je Pretresno veće prekoračilo svoje diskreciono ovlaštenje načinivši neku prepoznatljivu grešku.¹³ Žalbeno veće će ukinuti diskrecionu odluku Pretresnog vijeća ukoliko utvrdi da se ona "(1) zasniva na netačnom tumačenju važećih pravnih odredbi; (2) zasniva na očigledno netačnom zaključku o činjenicama; ili [je] (3) toliko nepravedna ili nerazumna da predstavlja zloupotrebu diskrecionog prava Pretresnog veća."¹⁴

III. DISKUSIJA

9. Prije prelaska na razmatranje argumenata koje je tužilaštvo iznijelo u ovoj Interlokutornoj žalbi, Žalbeno vijeće smatra da bi bilo korisno da razmotri događaje koji su doveli do donošenja Pobjane odluke o skraćivanju dokaznog postupka tužilaštva. Na početku suđenja, u Odluci o usvajanju smjernica, Pretresno vijeće je zauzelo stav da "ne bi bilo razumno da ovo suđenje traje duže od tri godine", te je stoga zaključilo da bi bilo primjereno

---

postupaka, 27. januar 2006. (dalje u tekstu: Odluka po interlokutornoj žalbi Radivoja Miletića) par. 4; *Tužilac protiv Miloševića*, predmet br. IT-02-54-AR.73.7, Odluka po interlokutornoj žalbi na odluku Pretresnog veća o dodeli branioca, 1. novembar 2004. (dalje u tekstu: Odluka o dodeli branioca u predmetu *Milošević*), par. 9; *Tužilac protiv Miloševića*, predmet br. IT-02-54-AR.73, Razlozi odbijanja da se optužbi dozvoli da podnese žalbu na odluku o odgodi, 16. maj 2002. (dalje u tekstu: Odluka o određivanju roka u predmetu *Milošević*), par. 14: "Optužba pak, sasvim legitimno, konstatuje da je odluka kojom je Pretresno veće odredilo rok za izvođenje dokaza optužbe prepuštena proceni Pretresnog veća".

¹² Odluka po interlokutornoj žalbi Radivoja Miletića, par. 4; Odluka o dodeli branioca u predmetu *Milošević*, par. 9.

¹³ Odluka o unakrsnom ispitivanju u predmetu *Prlić*, str. 3 *gdje se citira Tužilac protiv Miloševića*, predmet br. IT-99-37-AR.73, IT-01-50-AR.73 i IT-01-51-AR.73, Obrazloženje odluke po interlokutornoj žalbi tužioca na odbijanje zahteva za spajanje postupka, 18. april 2002., par. 4: "Kada se ulaže žalba na diskrecionu odluku Pretresnog veća, pitanje koje se pokreće žalbom nije da li je odluka bila ispravna, u smislu da li se Žalbeno veće slaže sa tom odlukom, nego da li je Pretresno veće prilikom donošenja takve odluke pravilno iskoristilo svoje diskreciono pravo", *vidi takođe* par. 5-6; *vidi takođe* Odluku o dodeli branioca u predmetu *Milošević*, par. 10; Odluku po interlokutornoj žalbi Radivoja Miletića, par. 6. *gdje se citira Tužilac protiv Miće Stanišića*, predmet br. IT-04-79-AR.65.1, Odluka po interlokutornoj žalbi na odluku o privremenom puštanju na slobodu optuženog Miće Stanišića, 17. oktobar 2005. (dalje u tekstu: Odluka o privremenom puštanju na slobodu u predmetu *Stanišić*), par. 6.

¹⁴ Odluka po interlokutornoj žalbi Radivoja Miletića, par. 6 *gdje se citira* Odluka o privremenom puštanju na slobodu u predmetu *Stanišić*, par. 6 i fusnota 10. Žalbeno vijeće će takođe razmotriti da li je pretresno vijeće "dalo težinu spoljnim ili irelevantnim obzirima, ili da nije dalo težinu ili dovoljnu težinu relevantnim obzirima..." *Ibid.*

Prijevod

da se utvrdi način na koji ono očekuje da se pretresni postupak provede u tom roku.¹⁵ Kada je riječ o tužilaštvu, Pretresno vijeće je, nakon što je razmotrilo neke od njegovih prijedloga, iskoristilo svoje ovlaštenje na osnovu pravila 73bis(C)(ii) da ograniči dokazni postupak tužilaštva utvrdivši maksimum vremena koji će mu stajati na raspolaganju za izvođenje dokaza. Pretresno vijeće je zaključilo da bi "razumno ... bilo naložiti tužiocu da izvođenje svojih dokaza okonča u roku od godinu dana" i, u svjetlu procjene da bi tako godišnje na raspolaganju stajao ukupan maksimum od 920 sati vremena u sudnici, tužilaštvu odobrilo ukupno 400 sati, uključujući tu glavno ispitivanje i ponovno ispitivanje.¹⁶ Pretresno vijeće je preciziralo da "tu nije uračunato ni vrijeme predviđeno za ispitivanje svjedoka od strane sudija, kao ni za proceduralna pitanja", te da vrijeme odobreno tužilaštvu ne obuhvata ni vrijeme za unakrsno ispitivanje od strane odbrane ni vrijeme odobreno tužilaštvu za izvođenje dokaza u postupku pobijanja.¹⁷

10. Šest mjeseci kasnije, 3. novembra 2006., Sekretarijat Međunarodnog suda je podnio revidiranu evidenciju u utrošku vremena tokom suđenja od 26. aprila 2006. do tog datuma (dalje u tekstu: evidencija Sekretarijata),¹⁸ koja je ukazivala na sljedeće: tužilaštvo je utrošilo 102 sati i 40 minuta za glavno ispitivanje i ponovno ispitivanje; odbrana je zajednički utrošila 126 sati i 5 minuta na unakrsno ispitivanje; sudije su utrošile 30 sati i 50 minuta na postavljanje pitanja svjedocima; a na proceduralna pitanja utrošeno je 73 sata i 55 minuta. Na pretresu održanom 6. novembra Pretresno vijeće je razmatralo argumente koje su strane iznijele na njegov poziv u vezi s namjerom Vijeća da usvoji niz novih mjera u svrhu okončanja dokaznog postupka tužilaštva u razumnom roku u svjetlu evidencije Sekretarijata.¹⁹

11. Nakon toga, u Pobijanoj odluci Pretresno vijeće je napomenulo da je u posljednjih nekoliko mjeseci tužilaštvo utrošilo samo 30,78% vremena u sudnici i da, prema sadašnjem tempu suđenja, dokazni postupak tužilaštva ne bi bio okončan prije početka marta 2008. Uslijed toga, suđenje možda ne bi bilo okončano prije kraja 2009. ili početka 2010. Pretresno

¹⁵ Odluka o usvajanju smjernica, par. 2.

¹⁶ *Ibid.*, par. 7, 9.

¹⁷ *Ibid.*, par. 7. Pretresno vijeće je naznačilo da bi vrijeme koje stoji na raspolaganju za izvođenje dokaza tužilaštva u postupku pobijanja ovisilo o daljnjem nalogu koji bi bio izdat u odgovarajućem roku. *Ibid.*

¹⁸ Drugi interni memorandum kojim se ispravlja interni memorandum u vezi s *Tužilac protiv Prlića i drugih*: Izvještaj o utrošku vremena za period do 12. oktobra 2006. i ažurirani izvještaj o utrošku vremena za period do 2. novembra 2006., 3. novembar 2006.

¹⁹ Pobijana odluka, par. 8-10.

Prijevod

vijeće je ponovilo stav da, kako je navedeno u Odluci o usvajanju smjernica, ono smatra da period od tri godine predstavlja razumno vrijeme trajanja suđenja. Međutim, ono je napomenulo da je pretpostavaka da bi tužilaštvo moglo iskoristiti odobrenih 400 sati za izvođenje svojih dokaza u roku od godinu dana neizvodljiva u svjetlu brojki koje su predložene u evidenciji Sekretarijata. Pretresno vijeće je stoga ustanovilo vremensko ograničenje od 15 mjeseci za dokazni postupak tužilaštva tako da bi se on trebao okončati, ako ne iskrnsu nikakve nepredviđene okolnosti, do sudske pauze u julu 2007. Kako bi ispoštovao taj rok, Pretresno vijeće je smanjilo preostali broj od 297 sati koji je stajao na raspolaganju tužilaštvu za 107 sati, čime se došlo do iznosa od 190 sati za izvođenje preostalih dokaza²⁰ i sugerisalo je načine na koji bi tužilaštvo moglo izvoditi dokaze na efikasniji način.²¹

12. Pored toga, Pretresno vijeće je napomenulo da se "veći dio dosad utrošenog vremena odnosio na proceduralna pitanja" zbog činjenice da se "na Međunarodnom sudu prvi put sudi u jednom mega-procesu", kao i zbog toga što su strane u postupku morale da se upoznaju sa elektronskim sistemom vođenja suđenja.²² Pretresno vijeće je uvažilo činjenicu da je, iako je, prema prvobitnom proračunu, za proceduralna pitanja i pitanja sudija odobreno samo 120 sati godišnje, odnosno 13% vremena u sudnici, za te svrhe stvarno utrošeno 31,3% tog vremena.²³ Međutim, Pretresno vijeće je predvidjelo da se broj tih sati treba spontano smanjivati kako suđenje bude odmicalo i naznačilo je više mjera koje bi trebalo preduzeti kako bi se reduciralo prekomjerno vrijeme posvećeno proceduralnim pitanjima u budućnosti, uključujući svoju aktivniju ulogu u sprečavanju strana u postupku da iznose prigovore koji nisu realno utemeljeni.²⁴

²⁰ Pretresno vijeće je skratilo dokazni postupak tužilaštva u svjetlu realnosti da je više vremena utrošeno na proceduralna pitanja i pitanja sudija kao i na unakrsno ispitivanje od strane odbrane u slučajevima kada su jedan ili više optuženih bili posebno zainteresovani za iskaz nekog svjedoka. *Vidi* Pobijanu odluku, fusnote 27-28. Prema tome, ono je izračunalo da bi za preostalo vrijeme u sudnici do sudske pauze u julu 2007., vrijeme koje je odobreno za proceduralna pitanja i pitanja sudija bilo povećano sa 13% na barem 20%. Na osnovu preostalog vremena nakon oduzimanja proceduralnih pitanja i pitanja sudija, Vijeće je izračunalo da bi odbrani trebalo dati 55% od tog iznosa za unakrsno ispitivanje, a ne 50% kako je prvobitno utvrđeno. Tužilaštvu je tako ostalo 45% iznosa vremena u sudnici nakon oduzimanja vremena za proceduralna pitanja i pitanja sudija. *Ibid.*

²¹ Pobijana odluka, par. 13, 15, 19-21.

²² *Ibid.*, par. 17 (unutrašnji znaci navoda izostavljeni).

²³ *Ibid.*, fusnota 27.

²⁴ *Ibid.*, par. 17-18.

Prijevod

13. Prelazeći na Interlokutornu žalbu, Žalbeno vijeće primjećuje da tužilaštvo navodi da se Pobjanom odlukom "uskraćuje i krši temeljno pravo žrtava, tužilaštva i međunarodne zajednice na pravično suđenje".²⁵ Tužilaštvo konkretno tvrdi da Pobjana odluka (1) "bitno ometa i nerazumno ograničava mogućnost tužilaštva da pravično i djelotvorno izvodi svoje dokaze",²⁶ (2) "mijenja pravila vođenja suđenja nakon što se tužilaštvo, na svoju štetu, u potpunosti pouzdalo u ranije odluke Pretresnog vijeća",²⁷ (3) "kažnjava i oštećuje tužilaštvo bez ikakvog opravdanja za faktore nad kojima tužilaštvo nema kontrolu",²⁸ (4) "arbitrarna je i kapriciozna, podrazumijeva ishitreno i prestrogo postupanje na štetu tužilaštva, bez preduzimanja drugih raspoloživih koraka kako bi se obezbijedilo više vremena i efikasnije i pravičnije vodio pretresni postupak",²⁹ i (5) "na nedopustiv način daje prednost proklamovanom roku Strategije okončanja rada Suda u odnosu na prava žrtava, tužilaštva i međunarodne zajednice".³⁰

14. Prije svega, Žalbeno vijeće podsjeća da je "svakom sudu ... inherentno ovlaštenje da kontroliše odvijanje postupka *u toku* suđenja".³¹ Stoga se Pretresno vijeće u cijelosti kretalo u okvirima svog diskrecionog ovlaštenja kada je, u funkciji tog ovlaštenja, u Pobjanoj odluci preinačilo rokove koji su prvobitno odobreni tužilaštvu u Odluci o usvajanju smjernica.³² Međutim, u vezi s prvim argumentom koji tužilaštvo iznosi u Interlokutornoj žalbi, Žalbeno vijeće dalje podsjeća na svoj raniji zaključak u predmetu *Orić* o tome da je pretresno vijeće prilikom utvrđivanja rokova za izvođenje dokaza dužno da razmotri da li je količina odobrenog vremena objektivno dovoljna da omogući relevantnoj strani u postupku da na pravičan način izvede svoje dokaze.³³ Iako se Odluka u predmetu *Orić* odnosila na *utvrđivanje* rokova a ne na njihovo revidiranje, kao što je to slučaj u ovom predmetu, primjenjuje se ista logika. Štaviše, iako se ta odluka Žalbenog vijeća bavila skraćivanjem dokaznog postupka odbrane, na osnovu člana 20(1) Statuta Međunarodnog suda, uslov pravičnosti suđenja nije na jedinstven način

²⁵ Interlokutorna žalba, par. 3.

²⁶ *Ibid.*, par. 3, 22-34.

²⁷ *Ibid.*, par. 3, 35-37.

²⁸ *Ibid.*, par. 3, 38-45.

²⁹ *Ibid.*, par. 3, 46-57.

³⁰ *Ibid.*, par. 3, 58-62.

³¹ Odluka o određivanju roka u predmetu *Milošević*, par. 10 (naglasak u originalu).

³² *Ibid.* Vidi takođe pravila 54 i 73bis(F).

³³ Uporedi *Tužilac protiv Nasera Orića*, predmet br. IT-03-68-AR73.2, Odluka po interlokutornoj žalbi u vezi s dužinom dokaznog postupka odbrane, 20. juli 2005. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Orić*), par. 8.

Prijevod

ovisan o pravičnosti koja se pruža bilo kojoj od strana pojedinačno.³⁴ Štaviše, načelo jednakosti sredstava, koje je obuhvaćeno jemstvom pravičnog suđenja na osnovu Statuta,³⁵ važi kako za tužilaštvo tako i za odbranu.³⁶ Kako je ranije obrazložilo Žalbeno vijeće:

Primjena ovog koncepta pravičnog suđenja u prilog objema stranama razumljiva je jer Tužiteljstvo djeluje u ime i u interesu zajednice, što uključuje i interese žrtava krivičnog djela koje se tereti (u predmetima pred Međunarodnim sudom tužitelj djeluje u ime međunarodne zajednice). To načelo ravnopravnosti ne utječe na temeljne zaštite koje optuženom jamči opće pravo ili Statut, i suđenje se odvija u sjeni ovih temeljnih zaštita. Kad se stvari sagledaju na taj način, teško je zamisliti da bi se suđenje ikako moglo smatrati pravičnim ako optuženi s obzirom na Tužiteljstvo uživa prednosti koje nadilaze te temeljne zaštite.³⁷

Prema tome, pitanje koje u ovom predmetu rješava Žalbeno vijeće jeste da li je Pretresno vijeće prilikom odlučivanja da skрати dokazni postupak tužilaštva za 107 sati uzelo u obzir složenost preostalih pitanja kojima se trebalo pozabaviti i utvrdilo da je ostatak vremena odobrenog tužilaštvu dovoljan da mu pruži pravičnu mogućnost za izvođenje dokaza.³⁸

15. Žalbeno vijeće napominje da se Pretresno vijeće, kada je u Pobjijanoj odluci odlučilo da skрати vrijeme koje je odobreno za izvođenje dokaza tužilaštva, principijelno rukovodilo svojim ranijim zaključkom u Odluci o usvajanju smjernica da period od tri godine predstavlja razumno trajanje ovog suđenja i evidencijom Sekretarijata koja pokazuje da, prema sadašnjem tempu postupka, izvođenje dokaza tužilaštva ne bi bilo okončano prije početka marta 2008. ,čime bi očekivani završetak suđenja bio pomjeren do kraja 2009. ili početka 2010.³⁹ Pretresno vijeće je uzelo u obzir da postoji "znatan raskorak" između podataka na kojima je ono zasnovalo svoju dodjelu 400 sati tužilaštvu u Odluci o usvajanju smjernica i onih koji su

³⁴ *Tužilac protiv Milana Martića i drugih*, predmet br. IT-95-11-AR73.2, Odluka po žalbi na Odluku Pretresnog veća o iskazu svedoka Milana Babića, 14. septembar 2006., par. 13.

³⁵ *Tužilac protiv Duška Tadića*, predmet br. IT-94-1-A, Presuda, 15. juli 1999. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Tadić*), par. 44; *Tužilac protiv Darija Kordića i Marija Čerkeza*, predmet br. IT-95-14/2-A, Presuda, 17. decembar 2004., par. 175.

³⁶ Drugostepena presuda u predmetu *Tadić*, par. 48; *Tužilac protiv Zlatka Aleksovskog*, predmet br. IT-95-14/1-AR73, Odluka po žalbi tužitelja u vezi s prihvatljivošću dokaza, 16. februar 1999. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Aleksovski*), par. 25.

³⁷ Odluka u predmetu *Aleksovski*, par. 25 (citati izostavljeni), *vidi takođe Tužilac protiv Zdravka Mucića i drugih*, predmet br. IT-96-21-T, Odluka po zajedničkom zahtjevu optuženih o izvođenju dokaza, 24. maj 1998., par. 44 ("pridržavanje konkretnih prava iznesenih u članu 21 samo po sebi ne mora garantovati da je suđenje bilo pravično" i "Pravično suđenje može se razmatrati samo u totalitetu suđenja kao cjeline").

³⁸ Odluka u predmetu *Orić*, par 9. S tim u vezi, Žalbeno vijeće podsjeća da tužilaštvo "ima obavezu da iznese potpun prikaz, odnosno da sastavi koherentnu narativnu cjelinu, te da van razumne sumnje dokaže postojanje svih elementa krivičnih djela kojima se optuženi tereti". *Ibid.*, par. 7.

³⁹ Pobjijana odluka, par. 13.

Prijevod

predočeni u evidenciji Sekretarijata.⁴⁰ Stoga, kako bi se ostalo u okviru perioda od tri godine Vijeće je zaključilo da "izvođenje dokaza optužbe ne bi smjelo biti duže od 15 mjeseci i da bi se, ako ne bude nekih nepredviđenih okolnosti, trebalo okončati prije početka pauze u radu Suda u julu 2007".⁴¹

16. Žalbeno vijeće smatra da Pretresno vijeće, iako je svoju odluku zasnovalo i na činjenici da "pretjerano dug period suđenja ne bi bio u interesu pravde ni prava optuženih na pravično i ekspeditivno suđenje",⁴² nije na adekvatan način razmotrilo da li bi skraćivanje raspoloživog vremena tužilaštva za 107 sati i dalje pružalo pravičnu mogućnost za izvođenje dokaza.⁴³ Dužnost Pretresnog vijeća da obezbijedi pravičnost i ekspeditivnost postupka često povlači delikatno odvagivanje interesa. To je posebno slučaj u suđenjima ovakvog obima i složenosti, za koja postoji malo presedana. Kako je ranije konstatovano, prilikom određivanja i revidiranja količine vremena dodijeljenog nekoj strani u postupku za izvođenje njenih dokaza Pretresno vijeće je bilo dužno da obezbijedi da odobreno vrijeme bude u razumnoj mjeri dovoljno u svjetlu složenosti i broja pitanja koja treba raspraviti.⁴⁴ U tom smislu, Pretresno vijeće je bilo dužno da ocijeni da li je prilikom skraćivanja vremena za izvođenje dokaza tužilaštva postignut odgovarajući balans. Međutim, ono je propustilo da to stvarno učini, navodeći s tim u vezi samo to da "obziri u pogledu ekonomičnosti ni u kojem slučaju ne bi smjeli nanijeti štetu pravu na pravično suđenje stranama u postupku".⁴⁵ Žalbeno vijeće podsjeća da Pretresno vijeće mora, u najmanju ruku, obrazložiti svoje zaključke u vezi sa suštinskim razlozima relevantnim za odluku i smatra da je, u ovom predmetu, obrazloženje u Pobjijanoj odluci u odsustvu ove procjene samo po sebi nedovoljno da opravda skraćivanje.⁴⁶ Premda je moguće da, u svjetlu do

---

⁴⁰ *Ibid.*, par. 19.

⁴¹ *Ibid.*, par. 15.

⁴² *Ibid.*, par. 14.

⁴³ Žalbeno vijeće napominje da je tužilaštvo u usmenoj raspravi jasno stavilo do znanja da ne bi bilo u mogućnosti da iznosi "pravičnu i razumnu tezu" ukoliko Pretresno vijeće smanji ukupan broj dodijeljenih sati za jednu četvrtinu. *Vidi* T. 9316, 1. novembar 2006.; T. 9532, 6. novembar 2006.

⁴⁴ Odluka u predmetu *Orić*, par. 8-9.

⁴⁵ Pobjijana odluka, par. 16.

⁴⁶ *Vidi Tužilac protiv Ramusha Haradinaja i drugih*, predmet br. IT-04-84-AR65.2, Odluka po interlokutornoj žalbi Lahi Brahima na Odluku Pretresnog vijeća kojom se odbija njegovo privremeno puštanje na slobodu, 9. mart 2006., par. 10; *Tužilac protiv Slobodana Miloševića*, predmet br. IT-02-54-AR73.6, Odluka po interlokutornoj žalbi *amici curiae* na nalog Pretresnog veća u vezi s pripremom i izvođenjem dokaza odbrane, 20. januar 2004. (gdje se konstatuje da je Pretresno vijeće imalo obavezu da navede razloge za svoju odluku, mada tim obrazloženjem nije moralo da obuhvati sve detalje); *Tužilac protiv Nikole Šainovića i Dragoljuba Ojdanića*, predmet br. IT-99-37-AR65, Odluka u vezi sa privremenim puštanjem na slobodu, 30. oktobar 2002., par. 6.

Prijevod

sada izvedenih dokaza, skraćivanje vremena odobrenog tužilaštvu za 107 sati ipak pruža pravičnu mogućnost za izvođenje njegovih dokaza, Pretresno vijeće mora konkretno razmotriti da li je to zaista tako.

17. Donoseći taj zaključak, Žalbeno vijeće naglašava da ovo ni na koji način ne predstavlja zaključak da je Pretresno vijeće prekoračilo svoje diskreciono ovlaštenje prilikom donošenja prvobitne odluke da period od tri godine predstavlja razuman okvir za vođenje ovog suđenja.

18. U svjetlu gorenavedenog, Žalbeno vijeće smatra da nije potrebno da u ovoj fazi detaljno razmatra drugi, treći i četvrti argument tužilaštva. Žalbeno vijeće samo napominje da je Pretresno vijeće u Odluci o usvajanju smjernica jasno navelo da, kada je riječ o smjernicama sadržanim u toj odluci, uključujući one koje se odnose na vrijeme koje stoji na raspolaganju tužilaštvu za izvođenje njegovih dokaza, "Vijeće može u budućnosti mijenjati ove smjernice zavisno od razvoja postupka [...]"⁴⁷ te je stoga tužilaštvo upozoreno na to da odobreni iznos od 400 sati podliježe mogućim modifikacijama u kasnijim fazama suđenja.

19. Štaviše, Pretresno vijeće je usvojilo i druge mjere osim skraćivanja vremena tužilaštva.⁴⁸ Pored toga, mnoge mjere koje tužilaštvo sugerise u ovoj Interlokutornoj žalbi već su ranije predložene i Pretresno vijeće ih je razmotrilo kada je tužilaštvo iznijelo svoj "Plan u 10 tačaka"⁴⁹ na statusnoj konferenciji koja je održana 12. aprila 2006.⁵⁰ i na pretpretresnoj konferenciji od 25. aprila 2006.⁵¹ U Odluci o usvajanju smjernica Pretresno vijeće je u vezi s "Planom u 10 tačaka" navelo da "[I]ako neki prijedlozi tužioca zaslužuju pohvalu, Vijeće ne može u potpunosti prihvatiti taj plan kao konzistentan s obavezama Vijeća na osnovu člana 20(1) Statuta. Štaviše, neke aspekte ovog plana Vijeće ne bi ni moglo da primijeni".⁵²

20. Na kraju, tužilaštvo tvrdi da se jedina artkulisana osnova za odluku Pretresnog vijeća da bi ono trebalo da okonča svoj dokazni postupak do jula 2007. zasniva "na samo jednom cilju, poštovanju navodnog roka koji predviđa Strategija okončanja rada Suda"⁵³ bez obzira na bojazni u vezi s propisanim postupkom i pravičnim suđenjem, te dalje tvrdi da Pobjana odluka

⁴⁷ Odluka o usvajanju smjernica, par. 2.

⁴⁸ Pobjana odluka, par. 17-19. *Vidi takođe* par. 12 *supra*.

⁴⁹ *Ibid.*, Dodatak 1.

⁵⁰ T. 628-672, 12. april 2006.

⁵¹ T. 725 - 751; 783 -789, 25. april 2006.

⁵² Odluka o usvajanju smjernica, par. 4.

Prijevod

narušava i ometa njegovu nezavisnost i zasebne funkcije, uskraćujući mu izvođenje njegovih dokaza.⁵⁴ U vezi s ovim drugim argumentom, Žalbeno vijeće ponovno naglašava da je određivanje rokova na nekom suđenju - bez obzira na to da li se računa u mjesecima ili satima - u potpunosti spada u prerogative Pretresnog vijeća. Stvarna namjera i obim nezavisnosti koja je data tužiocu na osnovu člana 16 Statuta sastoje se u tome da se obezbijedi da "nijedna vlada, nijedna institucija i nijedna osoba, uključujući i sudije Međunarodnog suda, ne može da daje uputstva tužiocu o tome protiv koga treba da vodi istragu ili da podigne optužnicu".⁵⁵ Žalbeno vijeće ostaje pri stavu da tužilaštvo griješi kada sugerije da njegova nezavisnost obuhvata i način izvođenja njegovih dokaza pred Pretresnim vijećem.⁵⁶

21. Kada je riječ o uzimanju u obzir Strategije okončanja rada Međunarodnog suda od strane Pretresnog vijeća, Zajednički odgovor odbrane u predmetu *Prlić i dr.* pridružuje se tužilaštvu tvrdnjom da "[i]ako Pretresno vijeće svoju Pobjanu odluku nastoji predstaviti kao da je ona u interesu pravde, nju u stvari diktira Strategija okončanja rada Suda koju je usvojio Savjet bezbjednosti".⁵⁷ Isto tako, u Petkovićevom odgovoru se navodi da je "očito da se Pretresno vijeće prilikom procjenjivanja i računanja vremena koje će odobriti rukovodilo rokom utvrđenim Rezolucijom br. 1503 Vijeća sigurnosti UN"⁵⁸ i da je Pretresno vijeće "zbog te rezolucije radilo na tome da odredi raspored koji bi se uklopio u pomenuti rok".⁵⁹

22. Žalbeno vijeće napominje da se argumenti tužilaštva i optuženih u ovom smislu u velikoj mjeri zasnivaju na primjedbi Pretresnog vijeća da Rezolucija br. 1503 Savjeta bezbjednosti (2003) "utiče i na ovaj predmet" i konstatuje da je kraj 2008. određen kao rok za okončanje svih sudskih aktivnosti u prvostepenom postupku.⁶⁰ Međutim, oni se zasnivaju na nepreciznom engleskom prijevodu originalnog i autoritativnog francuskog teksta Pobjane

---

⁵³ Interlokutorna žalba, par. 34.

⁵⁴ *Ibid.*, par. 26.

⁵⁵ Odluka o određivanju rokova u predmetu *Milošević*, par. 12.

⁵⁶ *Ibid.*, par. 13.

⁵⁷ Zajednički odgovor u predmetu *Prlić i drugi*, par. 6.

⁵⁸ Petkovićev odgovor, par. 10(a).

⁵⁹ *Ibid.*, par. 10(c). Tužilaštvo u paragrafu 6 svoje Replike, citira ovaj pasus s odobravanjem.

⁶⁰ Pobjana odluka, par. 6.

Prijevod

odluke u kojoj Pretresno vijeće samo napominje da se ovo suđenje održava u kontekstu Rezolucije br. 1503 Savjeta bezbjednosti (2003).⁶¹

23. Žalbeno vijeće konstatuje da Pretresno vijeće nije prekoračilo svoja diskreciona ovlaštenja kad je to napomenulo skraćujući vrijeme za izvođenje dokaza tužilaštva u Pobjanoj odluci. Pretresno vijeće nije konstatovalo da je, zbog toga što se Strategija okončanja rada Suda odražava u Rezoluciji Savjeta bezbjednosti, ono dužno da se pridržava njenih rokova u vođenju ovog suđenja. Naprotiv, ono je samo uzelo u obzir Strategiju okončanja rada Suda kao jedan od faktora kojima je trebalo pridati težinu u Pobjanoj odluci, pri čemu je ispravno naglasilo da neće dopustiti da "obziri u pogledu ekonomičnosti" na bilo koji način "nanesu štetu pravu na pravično suđenje stranama u postupku".⁶² Međutim, Žalbeno vijeće napominje, kao što je to i ranije činilo u ovom predmetu, ostavljajući po strani Strategiju okončanja rada Suda, sljedeće:

ograničenja u pogledu vremena i resursa postoje u svim pravosudnim institucijama i da u ovom suđenju, koje uključuje šest optuženih, postoji legitimna zabrinutost kako osigurati da se suđenje nepotrebno ne odgoda i da bude dovršeno u razumnom roku, što je međunarodnim humanitarnim pravom priznato kao temeljno pravo propisno vođenog sudskog postupka.⁶³

---

⁶¹ Originalni francuski tekst glasi: "A cet égard, il ya lieu de rappeler également la Résolution 1503(2003) du Conseil de sécurité des Nations Unies dans laquelle s'inscrit le présent procès et qui, dans sa version anglaise souligne que «all trial activities at first instance» devraient se terminer à la fin de l'année 2008."

⁶² Pobjana odluka, par. 16.

⁶³ Odluka o unakrsnom ispitivanju u predmetu *Prlić*, str. 4 (citati izostavljeni).

Prijevod

IV. DISPOZITIV

24. Na osnovu gorenavedenog, Pobjana odluka se ovim vraća Pretresnom vijeću na ponovno razmatranje i rješavanje u vezi s pitanjem da li je prilikom skraćivanja vremena tužilaštvu pružena pravična mogućnost za izvođenje dokaza u svjetlu složenosti i broja pitanja koja još valja riješiti.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija mjerodavna.

Dana 6. februara 2007.

U Haagu,

Nizozemska

/potpis na originalu/

Fausto Pocar,

predsjedavajući sudija

[pečat Međunarodnog suda]